

Gör i ordning dina egna faktakort om vulkaner och vulkanism

Gör så här

Klipp längs med linjerna med en sax på. ——— ✂ ———

Vik längs med de streckade linjerna. — — — — —

Tejpa ihop kanterna eller laminera.

Lycka till!

Gejser

En gejser är en naturlig fontän.

När en gejser får utbrott sprutar det hett vatten från den.

Vattnet värms av vulkanisk aktivitet i jordskorpan under gejsern.

Den kraftfullaste gejsern sprutar vattnet 90 meter upp i luften.

Gejser

Basalt

Basalt är en gråsvart bergart som bildas vid vulkanutbrott.

Nästan all havsbotten på jorden består av basalt.

Basalt är den vanligaste bergarten i solsystemet.

99% av planeten Mars är basalt.

Basalt

Fuji

Fuji är Japans högsta berg. Det är 3 776 meter högt (över havsnivå).

Fuji är en aktiv vulkan. Det senaste utbrottet var år 1707.

Japans huvudstad Tokyo ligger 10 mil nordöst om Fuji.

Fuji är en nationalsymbol för Japan.

Fuji

Kilimanjaro

Kilimanjaro i Tanzania är Afrikas högsta berg och är 5 895 meter högt (över havsnivå).

Berget består av tre utslocknade vulkaner som ligger nära varandra på en rad. Den högsta heter Kibo.

På Kilimanjaro finns nästan alla klimatzoner representerade. På toppen är det snö året om.

Kilimanjaro

Lava

Lava är smält berg (magma) som befinner sig på eller ovanför jordens yta.

Lavans temperatur är ungefär 700 - 1 200 °C.

Lava är mycket trögflytande, ändå kan den rinna många kilometer.

När lavan stelnar bildar den vulkaniska bergarter, till exempel basalt och porfyr.

Lava

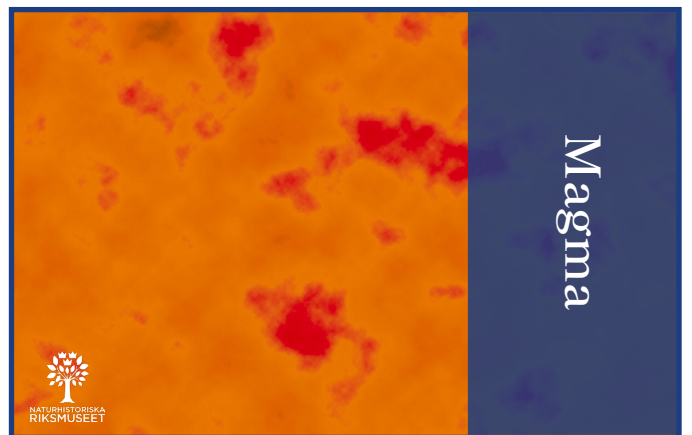

Magma

Magma består av smält berg, gaser och kristaller.

Magma bildas när berg utsätts för högt tryck och hög temperatur. Det sker runt gränsen mellan jordskorpan och manteln.

När magma kommer upp på jordytan kallas den lava.

Magma

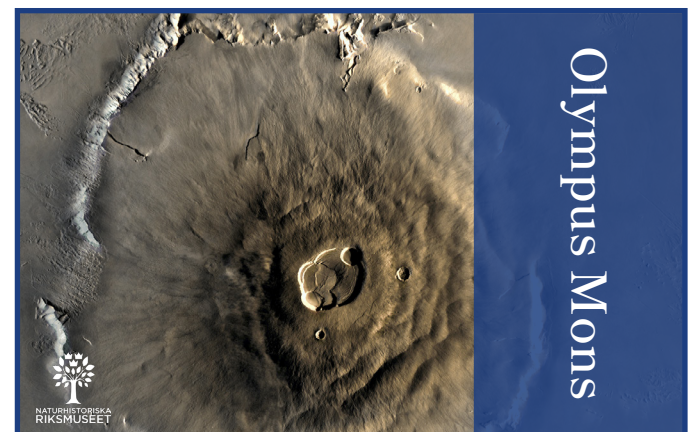

Olympus Mons

Olympus Mons är den största vulkanen på Mars.

Olympus Mons är 26 km hög och 550 km bred.

Det är solsystemets högsta berg, nästan tre gånger högre än Mount Everest.

Olympus Mons

Vulkan

En vulkan är en öppning i jordskorpan där het magma tränger upp till ytan från jordens inre.

Berget runt en vulkankrater kallas för kon.

Vid vulkanutbrott frigörs gaser, vatten och näringsämnen som påverkar både jordens yta och atmosfär.

Hawaii

Hawaii består av många små öar. Alla öarna har bildats av vulkanutbrott på havsbotten.

Hawaii ligger ovanpå en hotspot. Det är ett ställe där jordskorpan är tunn och magma finns nära jordytan.

Kanarieöarna och Yellowstone i USA ligger också ovanpå hotspots.

Island

Det finns många vulkaner och gejsrar på Island.

Island ligger precis på gränsen mellan två kontinentalplattor som glider ifrån varandra.

Där två plattor glider ifrån varandra kallas det för en sprick-zon. Där kommer magma upp ur marken.

Eldringen

Eldringen är ett område längs Stilla havet där nästan all jordens vulkanism förekommer.

Eldringen är 4 000 mil lång, det är lika långt som ett varv runt jorden.

Över 75% av jordens vulkaner finns längs Eldringen och nästan alla jordskalv och jordbävningar äger rum där.

